

Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דרשה פ' חיי שרה תשס"ט בנושא:

"דיבורים בתפלה ולאחריה"

מאת הרב דוד אברהם ספקטור

1. בעיית הדיבורים

שבת שלום. השבוע נשאלתי ב-email ע"י אחת מחברות הקהילה: "בעיית הדיבורים בזמן התפילה ובזמן קריאת התורה מאד מפריעה. גם בעזרת גברים וגם בעזרת נשים. אולי הרב יכול לסכם הלכות הקשורות לאיסור דיבור בזמן התפילה וגם להדריך אותנו אם מותר ואיך יש להעיר למפריעים."

2. הכרת המציאות

כלל גדול בפסיקת הלכה הוא שהרב צריך להכיר לא רק את ההלכה אלא גם את המציאות. ובה אני קצת במבוכה. "בעיית הדיבורים" אני לא כל-כך מכיר. שמו אותי בשורה ראשונה כאן, לבד לבד ואין לי עם מי לדבר. אז מה אני עושה בזמן התפילה? אין ברירה! אני מדבר עם הקב"ה! וזו דווקא שיחה די קולחת. אין קושי למצוא איזה נושא לשיחה, בסידור יש מגוון נושאים וגם אין בעיה לנסח את המשפטים שלי, הכל נמצא מנוסח היטב בסידור. ואז הראש והלב פנויים לתת משמעות ועומק לשיחה עם הקב"ה. ולפעמים אני מוסיף עוד מילים משלי ותפילות אישיות.

3. זמן תפלה לחוד וזמן תורה לחוד

כלל גדול לימד אותנו רב המנוח במסכת (שבת י'). "זמן תפלה לחוד וזמן תורה לחוד". כולנו מסכימים שגם תפילה היא חשובה וגם לימוד תורה הוא חשוב. רק כאן חכמים נתנו לנו כלל חשוב מאד בחיים. "דבר בעתו מה טוב". העיקר עיתוי, התזמון. כשאתה מתפלל, תתפלל עד הסוף, במאה אחוז ריכוז כמו במדיטציה, ובאותו זמן אל תלמד תורה!

4. גמילות חסד בלשון

"על שלושה דברים העולם עומד: על התורה, על עבודה (התפלה) ועל גמילות חסדים" (פרקי אבות). והחסד הגדול ביותר שאפשר לעשות עם החבר הוא החסד בגופו, בלשונו. לדבר איתו, להגיד לו מילה טובה, ולהקשיב לו, להקדיש לו זמן. אם בעולם הישיבות הקדושות יש סדר לימוד של חצי שעה מוסר כל יום, אז בקהילה הקדושה כאן יש כל שבת בבוקר אחרי התפילה בלובי ובכניסה לבית הכנסת חצי שעה סדר של גמילות חסדים, סדר של דיבור בין אדם לחברו. וזה דבר נפלא. לפעמים מתלווה לזה גם קידוש קהילתי טעים. וזה מה שלימד אותנו רב המנוח: "זמן תפילה לחוד וזמן תורה לחוד". אל תרוץ מיד אחרי התפילה לקידוש בבית אלא תאיר פנים לחברי הקהילה. אל תסתפק באמירת 'שבת שלום' אלא תתעניין בשני באמת. תקיים גמילות חסדים בגוף, בלשון בהידור, גלאט.

5. בזמן התפילה רק להתפלל

ומצד שני בזמן התפילה רק תתפלל ולא תלמד אז תורה ואל תדבר אז עם החבר שיושב לידך שלא לצורך התפילה. "ואהבת לרעך כמוך", תאפשר לו בזמן התפילה לדבר עם השם. אגב כמו בכל מודעה בעיתון זה נאמר בשווה גם לעזרת גברים וגם לעזרת נשים.

6. להעיר באהבה, בחייד ובלשון עדינה

ולענין השאלה אם מותר להעיר למישהו שיושב קרוב אלי ומשך התפילה מדבר הרבה ובקול רם ומפריע לי להתרכז בתפילה. התשובה היא כפולה זה אסור וזה מותר. זה אסור להעיר לו בעצבנות ובכעס וזה מותר להעיר מתוך אהבה ובחייד גדול ובלשון עדינה ואז זה יתקבל בע"ה בהבנה ובחייד חוזר.

7. הלכות איסור דיבור בתפילה

ולגבי הבקשה בשאלת האי-מייל לסכם את הלכות הקשורות לאיסור דיבור בזמן התפילה, נעשה את זה בלי נדר בהזדמנות אחרת.

8. תפילות מתקבלות ומרוממת היחיד לכלל

ונלמד מפרשת חיי שרה שקראנו היום על עוצמת התפילה, אף שלא תמיד רואים "תוצאות" כאן ועכשיו. מסופר בפרשה שהמפגש המוצלח בין אליעזר לרבקה היה "לעת ערב" (כד, יא) וכותב הזהר ש"היה זמן תפלת מנחה. ובאותה שעה שבא יצחק להתפלל תפלת מנחה." זאת אומרת באותו זמן, התפלל בארץ כנען יצחק על מציאת בת זוג ואלפי ק"מ משם בחרן קבל הקב"ה את תפילתו ואליעזר פגש את רבקה ליד המעיין. אמנם לא תמיד התפילה מתקבלת מיד ולכן יש לדעת שיש עוד מטרה חשובה לתפילה והיא להרים את האדם ממצבו הפרטי הקטנוני למצב הכללי של עם ישראל. וזה קורה ע"י התפילה בלשון רבים, שמתפללים על צרכי כלל ישראל, כגון על קיבוץ כל הגלויות ורפואת כל חולי עמך בית ישראל.

יהי רצון שכל תפילותינו יתקבלו ברצון והקב"ה יחיש לנו את גאולתנו במהרה בימינו.